

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA TEŠANJ
OPĆINSKI NAČELNIK**

Broj: 08-24-1-499-3/23

Datum: 17.04.2023.godine

PREDMET: IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

Općinsko vijeće Tešanj na 23. sjednici održanoj 17. marta 2023. godine usvojilo je Nacrt Strategije razvoja općine Tešanj za period 2023-2027. Isti je upućen u javnu raspravu od 22.03. do 10.04.2023. godine, s ciljem izrade prijedloga Strategije razvoja općine Tešanj za period 2023-2027

Javna rasprava je bila otvorena 15 dana zaključno sa 10.04.2023. godine. Poziv na javnu raspravu upućen je građanima i korisnicima budžeta objavom na web stranici i putem e-maila prema partnerskoj grupi, Općinskom razvojnom timu i Menadžerima na projektima strategije.

U periodu provođenja javne rasprave organizovana su tri termina za usmeni dio rasprave na kojima je prisustvovalo 18 lica, uglavnom predstavnika različitih organizacija. Pored toga dostavljeno je i 7 pisanih prijedloga putem e-maila. U sklopu usmenog dijela javnih rasprava i pristiglih e-mailova dobili smo 54 pitanja/prijedloga/sugestije/komentara. Uz sažetak iznesenih prijedloga učesnika u javnoj raspravi, date su informacije o stavovima Općinskog razvojnog tima i posljedicama iznesenih prijedloga na konačni tekst Prijedloga Strategije razvoja općine Tešanj 2023-2027. Kroz javnu raspravu došlo je do određenih izmjena samog teksta Strategije i u socioekonomskoj analizi, ali i u dijelu planiranih aktivnosti. Promjene su mogu prepoznati i kroz sam Zapisnik.

PREGLED PRIJEDLOGA I PRIMJEDBI SA IZJAŠNJAVANJEM ORT-a:

1. Jasmin Šišić, Predstavnik MZ Raduša, je dao prijedlog da se odvodnja fekalnih voda, odnosno kanalizacija u naseljenim mjestima uvrste u projekte koji će se realizirati u okviru Strategije razvoja općine Tešanj, odnosno da se osiguraju sredstva za projektnu dokumentaciju primarnih i sekundarnih vodova kanalizacije u naseljenim mjestima.

Općinski razvojni tim:

Ovaj prijedlog je već sadržan i nalazi se u Strategiji, pod projektom 3.1.1.4. Izgradnja primarne, sekundarne i tercijalne kanalizacione mreže. Bit će uvršten kao ključni strateški projekat.

2. Emir Kotorić, Sekretar MZ Jelah, se u svom izlaganju osvrnuo na više projekata a to su:

-Dogradnja osnovne škole „1. Mart“ u Jelahu

-Toplifikacija Jelaha

-Zaštita okoliša

-Rijeka Usora, nije pomenuta u strategiji, njen ukupan tok

-Otvaranje odjeljenja Biblioteke u Jelahu

-Pitanje podsticaja za vrtiće jer u Jelahu nedostaje kapaciteta za smještaj djece u vrtiće

Općinski razvojni tim:

Izneseni prijedlozi na usmenoj javnoj raspravi dostavljeni su i u pismenom obliku od MZ Jelah. Stavovi Općinskog razvojnog tima se nalaze u nastavku u odgovorima na prijedloge MZ Jelah.

3. Travančić Muhamed, Sekretar MZ Vukovo, se u svom izlaganju osvrnuo na trenutnu problematiku ove mjesne zajednice a to su: trotoari na regionalnom putu R-474 na obje strane i prema Jelahu i prema Tešnju, te problem oko plavljenja firme Euro skele.

Općinski razvojni tim:

Kroz projekta „2.1.2.6. Nastavak rekonstrukcije puta R 474 sa fokusom na dionicu Tešanj-Jelah“ je uvrštena ova problematika u Strategiju razvoja, a suštinski će biti upućena prema nadležnom Ministarstvu.

4. Hanka Karahodžić, Udruženje invalida rada se u svojoj diskusiji osvrnula na problematiku pristupačnosti invalidnih osoba javnim ustanovama i da li su projekti takvog tipa predviđeni u strategiji.

Općinski razvojni tim:

Prijedlog je prihvatljiv, te će općina sa ustanovama i preduzećima kojima je osnivač sačiniti analizu trenutnog stanja. Na osnovu rezultata analize biće izvršena procjena treba li projekat uključiti u Strategiju općine ili realizirati izvan toga.

5. Mahmutefendić Elma, vijećnica je postavila nekoliko pitanja vezanih za projekte kao što je pitanje da li su u Strategiji jasno naznačeni novi projekti uvršteni u Strategiju na šta joj je odgovoreno da nisu izdvojeni niti posebno naznačeni ali su jasno uočljivi i prepoznatljivi.

5.1. Da li je prvobitno zamišljeni Tehnološki centar pretvoren u TECH LAB i da li kao takav postaje projekat Agencije za razvoj?

Općinski razvojni tim:

Tehnološki centar je pretvoren u projekat TECH LAB i bit će projekat Agencije za razvoj TRA. Tehnološki centar i revidiranje ovog projekta na TECH LAB je rezultat rada razvojnog tima i radionica, ali i podataka i iskustava u ranijoj strategiji. Smatramo da se u ovoj fazi usmjerenja na razvoj projekat Tech lab daje osnova i baza za dalji razvoj. Nije ograničeno da se dalje razvija prema Tehnološkom centru ukoliko pokaže dobre rezultate i ukoliko spremnost za to iskaže i privatni sektor.

5.2. Na koji dio Jelaha se odnosi projekat Uređenje centralne zone Jelaha?

Općinski razvojni tim:

Projekat se odnosi na centralni dio Jelaha oko prostora bivšeg doma kulture.

5.3. Predlaže da se poseban fokus stavi na taj projekat oko uređenja Rastoka i izletišta Kiseljak zbog nedostatka takvih mjesta za porodična okupljanja i bezbrižnog druženja s djecom?

Općinski razvojni tim:

Kroz projekat 1.1.2.3. Uređenje izletišta i turističkih zona obuhvaćeni su projekti uređenja izletišta, uključujući i projekat Rastoke. Općina je radila i na drugim izletištim, koja ne možemo zanemariti, konkretno jezero Mrkotić, Staza zdravlja, Jaruge-Šije, ali i pristupni put za jezero Jelen. Stoga su svi ovi pojedinačni projekti u jednom nazivu. Mirel Hrvić, Općina Tešanj-sluzba za društvene djelatnosti i investicije, se nadovezao na temu uređenja Rastoka, konstatuje da je upoznat sa činjenicom da su isprojektovani svi elementi i da su dozvole za taj projekat u podmakloj fazi, ali da sredstva predviđena u Strategiji neće biti dostatna za sve što je u projektu zamišljeno da se odradi te predlaže da se uvećaju planirana finansijska sredstva za tu stavku.

6. Mirel Hrvić, Općina Tešanj-sluzba za društvene djelatnosti i investicije

Da li u Strategiji ima projekata koji nisu predviđeni u budžetu Općine Tešanj?

Općinski razvojni tim:

Budžet općine Tešanj će se određenim dijelom kreirati i prema Strategiji razvoja. Postoje projekti koji nisu planirani dominantnim finansiranjem iz budžeta općine Tešanj kao npr. projekat „1.2.1.2. Izgradnja elektro-distributivne mreže Tešanj-Jelah“, zatim projekat „2.1.2.3 Rekonstrukcija raskrsnice Tešanjka (magistralni put M4 x lokalni put Tešanj-Tešanjka)“ itd.

7. Fuad Šišić,

7.1. U cjelini gledano, urađeno je dosta posla na prilagodavanju narednog operativnog petogodišnjeg perioda kontinuitetu započelih projekata, uključivanju projekata iz prethodnog perioda koji nisu realizovani i još su uvijek aktuelni, te djelimično prepoznate i nove potrebe sa nekim čudnim izuzecima koje bi trebalo preispitati (na kraju ću ukazati na to). Isto tako želim da ukažem da nisu uključene naučene lekcije iz prethodnog perioda (a bilo je uočenih slabosti), niti iskorišteno 25-godišnje iskustvo lokalnog strateškog planiranja (bio sam osobno uključen ili na čelu izrade svih strategija od 1995. godine) kao što nije akceptirana zakonska obaveza planiranja lokalnog razvoja (3G - jasna distinkcija od strategije razvoja i strateških projekata).

Općinski razvojni tim:

U uvodu revidiranog dokumenta navedeni su zakonski osnovi po kojima se radila revizija i usklađivanje Strategije. Tačnije cjelokupan proces je usklađen sa novim zakonskim i podzakonskim okvirom. Bitno je napomenuti da zakonom ustanovljena metodologija ne poznaje uvrštavanje projekta u Strategiju izuzev Strateških ključnih projekata. Konsultant je u cilju bolje implementacije

Strategije i olakšanog rada uprave na implementaciji u prilogu izradio “osnove implementacije” koje su polazna osnova za postupanje po Uredbi o trogodišnjem i godišnjem planiranju u FBiH. Metodologija realizacije će uključiti 3G planiranje.

7.2. Socioekonomska analiza je mukotrpan administrativni posao sa neažurnim podacima iz različitih baza podataka pa u to neću ulaziti (ali bi bilo potrebno u narednom periodu intenzivno raditi na uspostavljanju ovih baza podataka koje će se redovno ažurirati), iako bi bilo dobro da imamo 2022. godinu gdje god je moguće, jer javna rasprava u martu/aprilu 2023 a zadnji podaci iz 2021. nisu najbolji osnov za indikatore.

Općinski razvojni tim:

Analiza postojećeg stanja je rađena u 2022. godini sa zvaničnim podacima koji su bili dostupni u tom trenutku, zaključno sa 2021. godinom što neće umanjiti kvalitet naših smjernica za budućnost. Nastojat ćemo ažurirati dostupne podatke shodno periodima njihovog objavljivanja.

7.3. Finansijska podrška Strategiji. Prikaz posljednjih pet godina finansiranja (iako mislim da 2022. treba biti uključena jer je poznata) i projekcija narednih pet godina nema apsolutne sljedljivosti kako bi neko zainteresovan sa strane (tokom javnih rasprava) mogao steći korisnu sliku. Tu se više šalju neke poruke koje ovdje nisu važne. Naime, posljednjih pet godina je prikazano u strukturi finansiranja kapitalnih projekata iz različitih izvora (1. Podrška projektima drugih izvora i utrošak namjenskih sredstava 2. Općinski projekti (novi i nastavak započetih) i 3. Preostala kapitalna ulaganja i grantovi) te stavljeno u odnos administrativnih troškova (ali ne i ostalih rashoda budžeta) a narednih pet godina je izvršena projekcija različitih izvora finansiranja (1. Iz budžeta JLS Tešanj, 2. Kreditno zaduženje Općine Tešanj, 3. Domaće institucije (entiteti, kantoni, država, javna preduzeća i dr.), 4. Strani izvori (grant/donarska sredstva). Tako da je to potpuno neuporedivo.

Općinski razvojni tim:

Dio iznesenih primjedbi je osnovan i izvršeno je usklađivanje u ovom dijelu teksta u odnosu na poglavlje “indikativni finansijski okvir”.

7.4. Ekstrakt SWOT analize je dobar ali imam prijedloge za razmisliti, u određenom dijelu izmjeniti snage, prilike i slabosti. Nadalje su iznesene sugestije sa obrazloženjem, koje su prihvaćene, ali zbog obima sadržaja nisu predstavljene u ovom Izvještaju.

Općinski razvojni tim:

Prihvata se predložena izmjena.

7.5. Strateški fokusi. Prilično su široko definisani (i zbog toga mogu biti prihvatljivi) ali isto tako nedovoljno fokusiraju strateški smjer. Ipak u ovoj situaciji može biti prihvatljivo.

Općinski razvojni tim:

Komentar nije predlagao izmjenu.

7.6. Vizija. Obzirom da je opredjeljenje vizije ostalo isto: **Tešanj – sredina ekološke svijesti, inovativne poduzetnosti i društvene etike** (što je i logično jer je vizija usvojena na period od 10 godina), nisam siguran da postoji prepoznatljiva podrška na nivou prioriteta, mjera i projekata. Neki projekti u prethodnom 5-godišnjem operativnom periodu nisu realizovani zbog unutrašnjih slabosti kao Tehnološki centar. Ili nema Odvodnje i zbrinjavanja otpadnih voda kao ključnog strateškog projekta koji je to bio od 2007. godine i znamo da nije završen a imaju neki projekti za koje općina Tešanj nema primarnu odgovornost. Nema ni jednog ključnog strateškog projekta koji se bavi unapređenjem društvene etike.

Općinski razvojni tim:

Prioriteti, mjere i projekti prevashodno su usmjereni na ostvarivanje strateških ciljeva. Komentar za odvodnju otpadnih voda je opravdan i u poglavlju Strateški projekti uvršten je projekat iz oblasti odvodnje otpadnih voda. Pitanje Tehnološkog centra i revidiranje ovog pitanja je rezultat rada razvojnog tima i radionica. Pitanje društvene etike je dugoročan proces i rezultat šireg okruženja i razvojnih politika svih nivoa vlasti. Metodologija po kojoj je izrađen ovaj dokument ostavlja prostor da se u toku implementacije po principu 1+2 kreiraju projekti obzirom da smo kreirali mjeru koja pokriva ovu oblast.

7.7. Strateški ciljevi (isti komentar kao iza strateške fokuse), ovdje je pitanje indikatora po strateškim ciljevima i njihov kvalitet, te izmjena određenih indikatora npr. Umjesto broja poslovnih subjekata predložio bih da se uvede sljedeći indikator: broj uposlenih u visoko-tehnološkim pogonima.

Općinski razvojni tim:

Identifikacija indikatora je usmjerena dostupnim i mjerljivim podacima. Komentari koji se odnose na indikatore, posebno indikatore mjere, imaju realne osnovanosti, ali istovremeno nemogućnost uvažavanja iz razloga što ne postoje kvalitetni ulazni podaci u odnosu na koje bi se mogle pratiti promjene. Praksa je pokazala da je u smislu implementacije bolje imati "slabiji" indikator za koji postoje polazni podaci i koji se jednostavno i objektivno može mjeriti, nego "dobar" indikator za koji ne postoje polazni podaci. Na ovom principu su i kreirani indikatori iako svi nisu zasnovani na principu "ocjene uticaja" već neki imaju i niži obuhvat ali obezbjeđuju mjerljivost.

7.8. Prioritet broj 2: riječi "javnu upravu" bih dopunio sa "javnu upravu i lokalne javne službe")

Općinski razvojni tim:

U zakonodavstvu, a i menadžmentu javnog sektora, postoje različiti termini kojima se definiše javni sektor. Budući da je postavljena ova dilema, a koja bi opet mogla ostaviti prostor za različita tumačenja, opredijelili smo se za dva termina: 1 javna uprava (organ uprave) i 2. lokalni javni sektor (označava javne ustanove i javna preduzeća kojima je općina osnivač).

7.9. Mislim da bi trebali imati veći broj indikatora ili kvalitativno poboljšati tri indikatora zadovoljstvo anketiranih građana, učešće kapitalnih izdataka, vrijednost prirodnog priraštaja. Dato je i obrazloženje.

Općinski razvojni tim:

Uredba o izradi strateških dokumenata i razvijena praksa primjene se kreću na nivou predloženog broja indikatora. Što se tiče mjerenja zadovoljstva građana, već postoji metodologija koja se primjenjuje i iz zadnjeg upitnika su preuzeti polazni podaci za indikator. Indikator kapitalnih izdataka i poboljšanje u odnosu na isti garantuje veću odgovornost javne uprave na način da se smanjuju administrativni izdaci iz budžeta a povećavaju izdaci usmjerni na projekte. Konačno to je opšti zahtjev građana i izgrađene percepcije u društvu. Ujedno garantuje veći nivo implementacije strateških mjera.

7.10. Strateški cilj 3: Tešanj sredina zelenog rasta i čiste energije. Šire obrazloženje u kojem se iznose prijedlozi indikatora: Uključenost domaćinstava u organizovano prikupljanje otpada (%) i isto tako treći indikator umjesto rast broja domaćinstava da ide: Uključenost domaćinstava u javni kanalizacioni sistem (%).

Općinski razvojni tim:

Indikator Broj korisnika organizovanog odvoza otpada je indikator na nivou općine, jer se u njegovoj realizaciji pojavljuje i inspekcija. Riječ je o manjim razlikama u definisanju. I indikator za obuhvat domaćinstava kanalizacionim sistemom je sličnog statusa.

7.11. Strateški projekti (treba dodati ispred riječ "ključni")

Općinski razvojni tim:

Komentar je osnovan i izvršena je izmjena „ključni“.

7.12. "TECH LAB i poslovni inkubator" predlažem da se predefiniše u "Tehnološki centar" a da neki od indikatora budu TECH LAB i poslovni inkubator.

Općinski razvojni tim:

Tehnološki centar i revidiranje ovog projekta na TECH LAB je rezultat rada razvojnog tima i radionica, ali i podataka i iskustava u ranijoj strategiji. Smatramo da se u ovoj fazi usmjerenja na razvoj projekat Tech lab daje osnova i baza za dalji razvoj. Nije ograničeno da se dalje razvija prema Tehnološkom centru ukoliko pokaže dobre rezultate i ukoliko spremnost za to iskaže i privatni sektor.

7.13. Naziv strateškog cilja "Digitalna transformacija općinske uprave", predlažem predefiniciju u "Nastavak digitalne transformacije općinske uprave" jer se prva digitalna transformacija dogodila 2009. godine, a i u cijelom tekstu se može razumjeti da se radi o unapređenjima i proširenju shodno novim tehnološkim mogućnostima.

Općinski razvojni tim:

Digitalna transformacija javne uprave kao termin polazište uzima iz projekta u koji je općina uključena i definisanja ovog pitanja u širem kontekstu, te je zbog toga je ovako definisana. Ona ne počinje od nule. Slažemo se sa konstatacijom da su ozbiljne i važne faze razvoja digitalne transformacije u općini Tešanj poduzimane ranijih godina. Generalno digitalna transformacija u BiH

uključujući i međunarodni faktor kao potencijalnog finasijera ovo poznaje kao novi izazov a ne kao nastavak.

7.14. Potreban novi ključni strateški projekat unutar Strateškog cilja 2 koji bi obuhvatio odnos prema znanju i vrlinama. Cijenim da bi to moglo biti pod nazivom Upravljanje i razvoj etičkog koda u javnom servisu. Uz to bi unutar ovog Strateškog cilja 2 trebalo bi uvesti projekat Upravljanje talentima sa indikatorima: osigurana podrška za min. 5 talenata/godišnje; uspostavljena Lista potencijalnih talenata na području općine Tešanj, uspostavljena Lista razvoja i puta talenata općine Tešanj koji su dobili podršku.

Općinski razvojni tim:

Definisane mjere ostavljaju dovoljno prostora za razvoj ovih aktivnosti kroz implementaciju 1+2 o čemu je u komentarima naprijed elaborirano. Projekat „I oni su budućnost Tešnja“ je usmjeren na prepoznavanje i afirmisanje mladih i talenata u različitim područjima. Ono što nije u javnosti naglašeno je da projekat uključuje dodatnu finansijsku podršku mladim talentima.

7.15. Indikativni finansijski okvir. Predivđeno je da će Općina izdvojiti 50.840.500 KM za projekte u Strategiji do 2027. Je li to realna procjena (ne tvrdim da nije, devalvacija novca je bila velika pa možda nemam osjećaj). Znamo da je u prošlosti bilo velikih odstupanja. Predlažem da se ovo preispita.

Općinski razvojni tim:

Osnovanost ovog iznosa proizilazi iz činjenica da su zbog primjene Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju implementacija Strategije i definisane mjere približene budžetu i izdacima iz istog.

7.16. Iz drugih izvora izbaciti sredstva za autoput 67.100.000 KM jer to nije strateški projekat Općine nego Federacije BiH a Općina daje podršku. Čak mislim da relativizira cijelu sliku. Uređenje lokalne infrastrukture zbog izgradnje autoputa bi se moglo prihvatiti.

Općinski razvojni tim:

Prikazana finansijska sredstva u ovom području nisu sredstva za gradnju autoputa, nego druge infrastrukture po zahtjevu općine. Može neko misliti da će te projekte uraditi sama Federacija BiH ili Autoceste FBiH, ali to nije tačno. Svaki od podprojekata je pripreman od općine, negdje ugovarano idejno i glavno projektovanje, revizija pa i potrebne dozvole i saglasnosti. Osim toga ovi projekti uključuju i rješavanje značajnog dijela vlasničkih odnosa. Do sada je općina utrošila oko 2 miliona KM u ove projekte! Ako općina sve pobrojano ne bi uradila, projekata vjerovatno ne bi ni bilo. Sve ove aktivnosti su izuzetno dinamične i traže angažman ljudi i novca, te zbog toga smatramo da trebaju naći mjesto u Strategiji.

7.17. Mjere i projekti

Sada neću dalje ulaziti u pojedinačnu analizu osim što ću iznijeti jedno važno zapažanje. Nema konzistentnosti “odozgo” prema “dole”, odnosno “odozdo” prema “gore”. To vidim iz prvog izdvojenog ključnog projekta

Općinski razvojni tim:

Metodologija koja je primijenjena je drugačija od prethodnih, jer se konstantno kroz process planiranja 1+2 kreiraju aktivnosti. U konačnici konstantno se mora vršiti upoređivanje sa dostupnim finansijskim sredstvima ali ujedno ostaviti dovoljno prostora za mogućnosti namicanja sredstava iz drugih izvora.

7.18. Tešanj, poželjno mjesto za investicije i inovacije – više komentara. Unaprijediti sektor ekonomije sa visokim dodatnim vrijednostima, razvijenim lancem snabdijevanja i visokim stepenom investiranja Razvoj sektora ekonomije sa visokim dodatnim vrijednostima i razvijenim lancem snabdijevanja Ključni strateški projekat: S.P. TECH LAB i poslovni inkubator a u indikatorima mjere stoji: Osnovan tehnološki centar.

Općinski razvojni tim:

Komentari su izuzetno korisni i jasno se uočava da su rezultat znanja i iskustva u ovoj oblasti i ukazuju na najveće probleme u oblasti planiranja. Biće korigovan indikator.

8. Šefket Turalić, građanin,

U svom e-mailu gosp. Turalić je kroz cijelu strategiju dao svoje konstatacije, te ukazao na štamparske, tehničke i druge greške u dokumentu, ali je teško izvući i odrediti konkretne mjere. Navodimo primjer:

„strana 24 - pametni parking??? ne znam zašto i ovo u strategiju???

strana 24, anketiranje građana, 250 od cca 48000?!?! pa 250 je uposlenih u Općini i direktori škola, JU... i eto onda na stranici 25 i ocjena neka, broj ili procenat 65,60.. imamo neki indikator ali koji je bio cilj, nisam uspio naći... ili ima, ako ima, izvinjavam se..."

Općinski razvojni tim:

Prihvaćene su sugestije vezano za štamparske i tehničke greške koje su ispravljene. Nacrt je radna verzija dokumenta u kojoj je sudjelovalo mnogo ljudi, pa su zbog toga prisutne i različite greške u tekstu.

8.1. Da li je predviđeno u Strategiji da se nešto uradi po pitanju zelene pijace i uslova rada ljudima koji svoju robu prodaju na zelenoj pijaci? Ionako ih sve manje dolazi na pijacu..

Općinski razvojni tim:

Definisane mjere u Strategiji "Unaprijeđenje djelatnosti poljoprivrede i turizma" i "Unaprijeđenje poslovne infrastrukture" ostavlja dovoljno prostora da u period implementacije u zavisnosti od finasijskih sredstava bude kreiran i razvijen projekat koji podržava ove djelatnosti.

9. Miralem Brkić, građanin,

9.1. U poglavlju III.1.3. Tržište rada priložena je tabela sa podacima o Kvalifikacionoj strukturi registrovanih nezaposlenih, ali nedostaje tabela sa podacima o Kvalifikacionoj strukturi registrovanih zaposlenih.

Općinski razvojni tim:

Općina nema zvanične podatke o kvalifikacionoj strukturi zaposlenih i ista u odnosu na kvalifikacionu strukturu nezaposlenih manje je relevantna u kontekstu Strategije. Zvanični podaci o zaposlenim i nezaposlenima veći fokus stavljaju na nezaposlene kao veći društveni izazov u ovom trenutku.

9.2. Na stranici 72 Prijedloga Strategije su među Slabostima u Internom okruženju navedeni: (*Niska prosječna primanja zaposlenih; Odliv kadrova i nizak prirodni priraštaj stanovništva; Nedostatak radne snage određenih kvalifikacija; Niska prosječna obrazovna struktura stanovništva;*), ali potrebno je ove konstatacije konkretizovati tačnom evidencijom. Proklamovane investicije i inovacije se ne mogu ostvariti u nisko akumulativnoj industriji koja je trenutno dominantna u Tešnju i sa sadašnjim odnosom prema obrazovanju.

Općinski razvojni tim:

Korištena je evidencija zvaničnih statističkih podataka. Generalno, komentari imaju značajan nivo relevantnosti ali suštinski problem je nadležnost JLS u oblasti obrazovanja što postavlja značajan broj ograničenja. Podržavamo više „ulaganja“ i brige o obrazovanju i spremni smo to prenijeti i osnivaču i finansijeru obrazovanja, nadležnom Ministarstvu i Vladi ZDK.

9.3. U poglavlju III.1.3.3. Polna struktura nezaposlenih nije problematizirano da se broj nezaposlenih u ženskoj populaciji ne smanjuje u proporcionalnoj mjeri.

Općinski razvojni tim:

Definisane mjere u Strategiji "Usklađivanje ponude sa potražnjom za radnom snagom" i "Podrška razvoju stručnih vještina i kompetencija" ostavlja dovoljno prostora da u period implementacije u zavisnosti od finasijskih sredstava bude kreiran i razvijen projekat koji podržava ove djelatnosti.

9.4. U poglavlju III.1.5.7. Obrazovanje u posmatranom periodu (2012.-2021.) navodi se da je broj učenika osnovnih škola pao sa 4831 na 4611, a broj učenika koji pohađaju srednje škole je pao sa 2444 na 1795. U Strategiji nije primjećeno da je pad broja učenika srednjih škola u mnogo većem padu.

Jedan od važnih razloga što učenici odlaze u škole u Maglaju, Usori, Doboju i Tesliću jesu troškovi prevoza te je krajnje vrijeme da Općina finansira besplatan prevoz učenika što je već ostvareno u značajnom broju općina. Osnovati općinski fond za stipendiranje 10 učenika srednjih škola koji su ostvarili najveći uspjeh na takmičenjima i 10 odličnih učenika iz najugroženijih socijalnih kategorija.

Općinski razvojni tim:

Općinska Strategija razvoja primarno je fokusirana na nadležnosti lokalne samouprave. Prijedlozi za analizu izbora učenika kod upisa srednjih škola je sasvim primjeren, ali ga treba slati upravama škole i nadležnom ministarstvu obrazovanja. U potpunosti podržavamo razmišljanje koje se može prepoznati da obrazovni sistem i u pogledu organizacije rada i u pogledu infrastrukture treba promišljati kroz strategiju razvoja obrazovnog sistema, što bi trebala biti obaveza nadležnog ministarstva i Vlade kantona. Stoga ćemo zaprimljene prijedloge prosljediti nadležnom Ministarstvu!

Prema strategiji postoje mjere (2.5.1., 2.5.2., 2.5.3.) u okviru kojih se u zavisnosti od finansijskih sredstava kreira ovaj projekat. Općina ima mjeru sufinansiranja prevoza učenika srednjih škola koji su u stanju socijalne potrebe i u te namjene u 2023. godini predviđeno je 85.000 KM. Posebno je važno reći da svi učenici i njihov materijalni status nisu u kategorijama koje bi trebalo uvrstiti.

9.5. U Prijedlogu Strategije na stranicama 36. i 37. je navedeno: "Učenici koji se obrazuju...", na šta su date primjedbe i komentari. Već sada nismo u stanju obezbijediti dovoljan broj nastavnika informatike i fizike. Do 2027. imaćemo velike probleme sa stručnim nastavničkim kadrom za sve predmete iz STEM područja kao i ostalih prirodnih nauka.

Općinski razvojni tim:

Dio iznesenih konstatacija ima osnova i dio iznesenih formulacija je izmijenjen. Samokritika obrazovnog sistema i prepoznavanje njegovih slabosti iz samog obrazovanja je jako korisna, ali se ponovo vraćamo na pitanje nadležnosti JLS u oblasti obrazovanja. Prijedloge i konstatacije smo prosljedili i nadležnom Ministarstvu!

9.6. Na 35. stranici Prijedloga Strategije u poglavlju III.1.5.7.2. Osnovne škole piše: "Školski prostor uglavnom zadovoljava trenutne potrebe." Ne zadovoljava ni trenutne, a kamo li strateške potrebe. Usljed kretanja stanovništva prema centralnim zonama u OŠ "Huso Hodžić" i OŠ "1. mart" nedostatak prostora onemogućava kvalitetnu nastavu.

Općinski razvojni tim:

Uglavnom ne znači u potpunosti. Sa aspekta broja objekata, njihovog rasporeda i poduzimanih projekata u njihovoj obnovi je ostvaren napredak. Dostupnost prostora svake škole se vidi kroz njihovo godišnje planiranje koje odobrava nadležno Ministarstvo.

9.7. Na 36. stranici Prijedloga Strategije piše: "Osnovna škola „Rešad Kadić“ Tešanj u svom sastavu ima Odjeljenje muzičke škole koje je jedino na prostoru naše općine. Zbog ograničenosti prostora škola nije u mogućnosti primiti sve zainteresovane učenike te bi bilo potrebno dograditi prostor za muzičku školu." I daje se konstatacija o budućnosti...

Općinski razvojni tim:

Nadležnost Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Prijedlog prosljedjen na adresu.

9.8. Na stranici 109. Prijedloga strategije kao jedan od ključnih strateških projekata navedena je samo 2.1.1.2. Izgradnja nove školske zgrade u Medakovu. Dakle, od prethodne do nove Strategije smo odustali od plana gradnje nove zgrade Gimnazije - ali, u Indikatorima na istoj stranici je od prošle tabele ostao broj 2 iako Strategija sada predviđa izgradnju samo jednog objekta.

Općinski razvojni tim:

Smatramo potrebnim da Ministarstvo napravi Analizu stanja školskih objekata i njihovih potreba, te na osnovu toga izradi Strategiju i akcioni plan. Neke od tema nisu ni pomenute u prijedlozima i Strategiji, kao što su stanje i funkcija područnih škola koje se više ne koriste (Dobropolje, Medakovo, Jablanica...) itd. Škola Medakovo je zadržana, jer je započeti projekat u koji je općina trenutno uložila više nego Ministarstvo. Očito je da bi se novim uvrštavanjem ovakvih projekata u Strategiju općine nadležno Ministarstvo ponašalo sa manje odgovornosti, a općina preuzimala obaveze koje joj nisu u nadležnosti.

9.9. U Strategiji nije tačna konstatacija da: "trenutni prostor u školama uglavnom zadovoljava trenutne potrebe". Uzimajući u obzir i ograničenja navedena u Strategiji na stranici 37.: "Odsustvo nadležnosti je otežavajući faktor za djelovanje Općine, koja ipak zbog potreba djeluje i postoji potreba za dje(l)ovanjem i u narednom periodu u vidu iniciranja, direktnog pomaganja u razvoju infrastrukture i opremanju obrazovnih ustanova."

Općinski razvojni tim:

Komentar je vlastito promišljanje koje ne mora biti tačno. Predlažemo da se prijedlozi pošalju nadležnom Ministarstvu obrazovanja, nauke kulture i sporta ZDK.

10. Mirza Unkić, predsjednik savjeta MZ Jelah,

10.1. U navedenom periodu uobziriti proširenje obuhvata toplifikacije i na ovaj dio općine Tešanj t.j. područje MZ Jelah kao posebna stavka

Općinski razvojni tim:

Dio projektne dokumentacije postoji, te ukoliko se pojave zainteresovani dostupni fondovi, privatni investitori i sl. smatramo opravdanim i biće omogućeno ulaganje, ali u trenutnom finansijskom okviru za ovu Strategiju razvoja, ne vide se izvjesnim sredstva u potrebnom obimu.

10.2. U navedenom periodu predvidjeti dogradnju OŠ 1. mart Jelah (postoji projektna dokumentacija) obzirom na značajan broj povećanja učenika i stanovništva u ovom dijelu općine.

Općinski razvojni tim:

Podržavamo prijedlog, prema nama dostupnim informacijama postoji opravdanost zahtjeva, ali ovo treba biti u strategiji razvoja obrazovanja nadležnog ministarstva.

10.3. U dijelu unapređenja parking prostora smatramo da treba uobziriti i rješavanje ovog pitanja u naselju Jelah, te stoga i predvidjet i značajnija sredstva.

Općinski razvojni tim:

Postojeći projekat obuhvata cijelu općinu, a dobrim dijelom zavisi od vlasničkih odnosa. Većina parkinga u Jelahu je u vlasništvu mjesne zajednice Jelah.

10.4. U dijelu predviđenom za nastavak rekonstrukcije puta R474 sa fokusom na dionicu Jelah-Tešanj predvidjeti i značajnije poboljšanje pješačkih staza sa par „odmarališta“ te pješačke prijelaze sa pratećom infrastrukturom.

Općinski razvojni tim:

Podržavamo prijedlog, objašnjenje je već izneseno u prijedlogu Muhameda Travančića u ovom Izvještaju.

10.5. Smatramo da se u Strategiji mora značajnije posvetiti pažnja resursima Usore, kao trenutno jedinoj mogućnosti vodosnabdjevanja, zaštititi plodnog zemljišta uz obalu te kao moguću turističku mogućnost.

Općinski razvojni tim:

Zaštita određenih prostora tretira se prostornim planom koji je u izradi a koji će odrediti ovaj prostor. Inače razmišljanje i ukazivanje na važnost rijeke Usore i priobalja je sasvim na razumno.

10.6. U dijelu koji se odnosi na podršku radu obrazovnih ustanova predvidjeti i mogućnost rješavanja smještaja djece u vrtiće kroz poticaj prilikom otvaranja samog rada vrtića, obzirom da postoji sve veća potreba za istim.

Općinski razvojni tim:

Općina Tešanj je do sada pomogla osnivanje više vrtića (cca 4-5). Postoji i dalje mogućnost kroz poslovne ideje mladih, ali i druge programe koji se provode kod općinu, pozive Zavoda za zapošljavanje, nije nužno uvoditi nove programe.

10.7. Smatramo da kulturne ustanove (Biblioteka Tešanj) treba sagledati mogućnost otvaranja odjeljenja u Jelahu kako bi se usluge približile građanima.

Općinski razvojni tim:

Tražit ćemo da se u sklopu ustanove ispita ovu mogućnost i interes, a kod uređenja centra Jelaha svakako se razmišlja o prostoru za kulturne djelatnosti.

10.8. Kod javnih, društvenih i komunalnih objekata (trotoari, škole, sale, domovi, ambulante i sl.) omogućiti pristupe invalidnim licima.

Općinski razvojni tim:

Komentar na ovaj prijedlog je iznesen kod Hanke Karahodžić i može se vidjeti u ovom Izvještaju.

10.9. U Strategiju uvrstiti razvoj vatrogastva na području MZ Jelah kroz proširenje objekata povećanjem voznih jedinica i povećanju broja osoba t.j. vatrogasaca, kroz volonterski angažman.

Općinski razvojni tim:

Dobrovoljna vatrogasna društva su registrovana kao udruženja građana, tako da nije realno da ovaj prijedlog bude u Strategiji na izneseni način. Shodno stručnoj procjeni rizika biće tretirana ova oblast. A nabavka opreme i podrška radu je konstantna i biće nastavljena.

11. Mirela Buljubašić, Komisija za monitoring nad realizacijom Strategije razvoja Općine Tešanj:

11.1. Zapaženo je da pod pojmom „trenutno stanje“ nije obuhvaćeno jednoobrazan vremenski okvir uzimanja i obrade podataka, tako da u pojedinim segmentima SWOT analiza nije odraz tzv. trenutnog stanja,

kako je navedeno u Strategiji. Npr.podatak o broju stanovnika je uzet iz 2020, a odliv stanovništva se enormno povećao u 2022, ali tim podatkom Strategija ne raspolaže. Odliv stanovništva direktno utiče i na broj (ne)zaposlenih, a podatak o broju nezaposlenih datira iz 2021. Stoga, smatramo da je Općina kao organ javne uprave mogla izmoći način da dođe do ovako važnih podataka kako bi trenutna slika, a ujedno i polazna tačka bila realnija.

Općinski razvojni tim:

Analiza postojećeg stanja je rađena 2022. godine sa zvaničnim podacima koji su bili dostupni u tom trenutku, zaključno sa 2021. godinom, što neće umanjiti kvalitet naših smjernica za budućnost.

11.2. Gender akcioni plan treba da bude sastavni dio Strategije, jer bi kao takav imao efikasniji sistem praćenja realizacije dostupne javnosti;

Općinski razvojni tim:

Gender akcioni plan je već u sastavu Strategije kroz projekat „2.3.3.3. Implementacija LGAP-a.” !!!

11.3. Nije postavljen nijedan konkretan strateški cilj vezan za predškolsko obrazovanje, kao ni mjere koje bi doprinijele tom cilju. Predlažemo da jedan od strateških ciljeva bude i to da umjesto dosadašnjih 17% djece koja pohađaju predškolske ustanove, u 2023.taj postotak bude najmanje 34%. Mjera za ovaj cilj bi bila subvencioniranje troškova boravka djece u privatnim vrtićima i paralelno osnivanje javnog vrtića Općine Tešanj;

Općinski razvojni tim:

Metodologija ne omogućuje da se za svaku od oblasti definišu strateški ciljevi. Općina pruža podršku obrazovnim ustanovama.

11.4. Hitno iznaći rješenje za bolju povezanost ruralnih područja (svih 25 mjesnih zajednica) sa administrativnim centrom Općine, što podrazumijeva uvođenje autobuskih linija koje su nevezane za radničke i đачke potrebe.

Općinski razvojni tim:

Općina je slala privatnim prevoznicima upite za uvođenje novih autobuskih linija, međutim nije bilo ekonomskog interesa. Ukoliko se pojavi neko od prevoznika da želi uvesti nove autobuske linije bićemo spremni za analizu i provođenje postupka.

11.5.Osobe treće životne dobi nisu tretirane Strategijom, a potrebno je da se pronađu mjere koje bi im poboljšale kvalitet života;

Općinski razvojni tim:

Ovaj prijedlog je već uključen u Strategiju kroz projekat „2.4.1.2 Briga o nemoćnim osobama i rehabilitacija starih i iznemoglih lica“!!!

11.6. Pored poslovnih, potrebno je definisati i stambene zone, kako bi se radilo na planskoj gradnji, a ne na proizvoljnoj;

Općinski razvojni tim:

Poslovni i stambene zone su definisene općinskim prostornoplanskim dokumentima i drugim planovima i tamo postoje. Stambene zone nisu dio Strategije, jer javni sektor/općina ne gradi stambene objekte kao nekad. Aktuelno je ažuriranje prostornog plana 2020-2040 koji definiše ove stvari.

11.7. U odnosu na trenutni broj ljekara specijalista, JU Opća bolnica i Dom zdravlja trebaju napraviti dugoročni plan osposobljavanja i potrebnih specijalista za našu Općinu, te isto uvrstiti kao streteški cilj, čime bi se zastavio odlazak mladih, a usluge zdravstvene zaštite podigle na mnogo kvalitetniji nivo.

Općinski razvojni tim:

Bolnica i Dom zdravlja imaju svoje planove razvoja kadrova i njihovog usavršavanja i to nije dio općinske Strategije nego planskih dokumenata ustanova.

Obrađivač:

Vođa Općinskog razvojnog tima

Almir Ljevaković, dipl. ing.maš

Općinski Načelnik

mr.sci. Suad Huskić,